

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Bonnier, Ann Catherine, *Kyrkorna berättar, Upplands kyrkor 1250-1350*, Uppsala 1987

Lena kyrka, utdrag ur byggnadsregistret, Riksantikvarieämbetet.

Norberg, Rune, *Lena kyrka, Upplands kyrkor 123*, Uppsala 1984.

Upplandsmuseet, topografiska arkivet.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1300	Kyrkan byggdes omkring år 1300 som en gotisk tegelkyrka med långhus, smalare kor och torn i väster samt sakristia i norr. Tegelfasaderna var oputsade. Sannolikt uppvisade även innerväggarna oputsade tegelmurar. Koret försågs redan vid byggandet med ribbvalv. Långhuset hade troligen trätunnvalv eller öppen takstol.	Raä Bonnier s 180 f
1400-tal	Ett vapenhus byggdes i söder.	Norberg s 6
1400-talets mitt	Även långhuset välvs. Kyrkan förses med invändiga målningar utförda av Tierpsskolan.	Bonnier s 182
1475-1500	Altarskåpet tillverkas 1491. Kyrkan får även en ny dopfunt i slutet av 1400-talet	Bonnier s 182
1717	Bielkekoret uppförs öster om koret. Den ursprungliga östra korväggen rivs i samband med detta. Mellan gravkoret och det gamla koret uppsattes ett smidesgaller. Efter det putsas och vitkalkas fasaderna på hela kyrkan.	Norberg s 7
1735	Ett nytt altare med förgyllt krucifix skänks till kyrkan av Niels Bielkes änka Eva Horn. Över altaret placerades Niels Bielkes huvudbanér. Det medeltida altaret revs.	Norberg s 8
1763	Tornets övre del byggs om så att de ursprungliga fönstren ersattes med stora stickbågiga öppningar. Ett nytt tornkrön med en takhuv byggdes.	Norberg s 7
1860-talet	Niels Bielkes huvudbanér flyttas från sin plats över altaret in i gravkoret. Som ny altarprydnad placerades en jättelik kopia av Thorvaldsens Kristus.	Norberg s 8
1900	Ritningar till restaurering av Lena kyrka upprättas av Gustaf Pettersson och Carl Axel Ekholm som gör varsitt förslag. Ritningarna visar kyrkan påbyggd med en hög smal tornspira som aldrig kom till utförande.	Upplands- museet
1904	Kyrkan restaurerades. Arkitekt var Gustaf Pettersson. De medeltida målningarna som kalkats över på 1700-talet togs fram och målades i samt kompletterades av konservatorn Albert Eldh. Troligen härrör även bänkarna och gjutjärnsfönstren från denna tid. I Norbergs kyrkobeskrivning saknas närmare upplysning om förändringarna.	Norberg s 10
1950	Utvändig putslagning och kalkning.	Upplands- museet

1961-63	Invändig restaurering. Nya elinstallationer. Korets östvägg rekonstruerades med den gotiska trefönstergruppen. Läktaren byggdes om och ny orgel införskaffades. Bänkarna målades om, ny altarring, nya pendelarmaturer hängdes över bänkkvarteren. Altarskåpet placerades på altaret. Arkitekt var Jörgen Fåk. De medeltida målningarna konserverades av S. Dalén och övermålningarna från 1904 avlägsnades.	Norberg s 8f
1973	Utvändig reovering som omfattar lagning av fasadputs samt omkalkning. Spåntaken reparerades och tjärades. Arbetsbeskrivning upprättad av civilingenjör Arne Lindqvist AB.	Upplands-museet
1980	Valvens ovansida förses med tilläggsisolering.	Upplands-museet
1999	Textilförvaring anordnas i ett nytt skåp innanför östra entrén till sakristian.	Upplands-museet
2000	Länsstyrelsen ger tillstånd till anläggande av minneslund på kyrkogården.	Upplands-museet
2003	Reparation av spåntak samt tjärning utfördes. Länsstyrelsen ger tillstånd till att de båda bakersta kyrkbänkarna tas bort på södra sidan under läktaren.	Upplands-museet
2004	Länsstyrelsen ger tillstånd till att utöka belysningen på kyrkogården med nya lyktstolpar.	Upplands-museet
2005	Reparation av kläppens upphängning i storklockan	Muntligt, vaktmästare